

*Okno svetlo mi odprite,
k sebi v izbo me spustite,
v toplo svoje zavetišče,
mrvic dajte mi prgišče!*

*Vdano z vami bom živela,
lepe bom vam pesmi pela,
skakala in frfotala,
z deco vašo se igrala.»*

*In uslišali smo ptičko,
drobno ptičico siničko;
z nami srečna zdaj igra se
in nam krajša zimske čase.*

Fr. Rojec: Gospodov dan.

Mladinska igra v enem dejanju.

(Nadaljevanje.)

Sedmi prizor.

Kakor prej in berač.

Berač (star s sivo brado, stopi zunaj pred okno, potrka nanje in gleda v sobo): Kje pa je kdo? Zakaj se nihče ne oglasi? Zakaj se pa skrivate? Slišal sem tu notri govorjenje, drugje je pa vse tiho in mirno po hišah. Alo, prikaži se mi, kdor je tu doma! Če ne, pobijem šipe in zlezem skozi okno noter!

Jožko (naglo vstane izza postelje, skoči k oknu in ga odpre na eni strani): Mož, kdo pa ste, kaj pa rogovilite?

Berač: Kdo sem? Berač sem, in kaj hoče berač, to tudi veš. Daj mi kaj vbogajme, če imaš kaj; ali pa pokliči kakega odrastlega, da mi postreže z malim darom!

Jožko: Ni nobenega odrastlega zdaj doma. Oče in mati sta šla v cerkev, doma je pa le še moja sestra Minka, ki je bolna. Dati vam ne moreva ničesar, ker ničesar nimava.

Minka (vstane in sede na posteljo).

Berač: Kje so pa ljudje iz drugih hiš, ker so vse zaprte, tihe in zapuščene?

Jožko: V cerkvi so pri maši; saj je danes nedelja. Ali ne veste tega?

Berač: Tako?! Nedelja je danes. Seveda, meniš so vsi dnevi enaki in jih ne štejem. Hodim pa kar naprej od vasi do vasi, iz kraja v kraj. Nabral pa nisem danes še nič,

jedel tudi nisem nič. A kaj naj počnem zdaj tukaj, ko ni ljudi doma?

Jožko: Maša kmalu mine. Sedite tja na klopico pod lipo in počakajte na ljudi, da pridejo iz cerkve! Lahko boste kar v kratkem nabrali darov za ves dan. Ne bo vam danes več treba hoditi od hiše do hiše, ampak boste lahko zadovoljni sedeli v senci in boste tako tudi vi imeli lepo brezdelno nedeljo.

Berač: Fantič, ti si pa moder ptiček! Dal si mi dober svet. Ako se mi obnese, še ti dobiš primerno darilce od mene.

Jožko: Hvala! Ni potrebno. Meni že dobri in skrbni starši dajo, kar potrebujem.

Berač: Če je tako, si pa srečen. Bog te ohrani v tej sreči! Z Bogom, mali prijatelj!

Jožko: Srečno hodite tudi vi! Z Bogom!

Berač (odide).

Osmi prizor.

Minka, Jožko.

Jožko (se obrne k Minki): Hahaha! Zdaj pa gre. Koliko bo neki nabral pred cerkvijo? Premisli, Minka, ta ubogi starček še vedel ni, da je danes nedelja.

Minka: Ali pa se je delal tako nevednega. Marsikdo ne govori vselej odkritosrčno.

Jožko: To je res. Ali vendar je čudno na svetu. (Stopi h kramaričnemu košu in pregleduje blago.) Poglej, kramarica prinaša ljudem blago za najlepše obleke, sama je pa večkrat tako beraško oblečena.

Minka: Tudi drugje so podobni primeri. Ali nisi še nikoli mislil na uboge zamazane zidarske delavce? Ti zidajo krasne palače in gradove bogatinom, sami morajo pa stanovati v lesenih kolibah.

Jožko: Res, tudi to je čudno! Ali zakaj so na svetu take razlike med ljudmi?

Minka: To vse dela denar. Kdor ga ima dovolj, tisti si lahko naroči in kupi vse, kar mu poželi srce.

Jožko: Oh, denar, denar! Zakaj ga tudi pri nas nimamo! Ako bi ga imeli, bi ga tudi jaz imel in dal bi ga še tebi, kolikor bi ga hotela.

Minka: Ali bi se ne bal, da bi ga potem kdaj zanjakalo tebi?

Jožko: Ne! Ako bi ga ne imel jaz, bi ga imela ti, in to bi bilo zame ravno tako dobro.

Minka: Haha! Res škoda velika, da nisi bogat!

Jožko: Hm, seveda je škoda, pa še kakšna škoda! Le pomisli, kako veselje bi bilo v naši hiši, kadar bi prišla k nam kramarica! Minka, kaj vse bi ti kupila izmed tega-le (pokaže z roko na kramarično blago), ako bi imela dovolj denarja?

Minka: Nakupila bi za očeta, mater in zate vsega, kar bi bilo vam najbolj všeč.

Jožko: In zase?

Minka: Zame pa starši nakupijo vsega potrebnega.

Jožko: In vendar je še mnogo jako lepih in dobrih reči na svetu, ki bi ti bile ljube, a jih nimaš. Zate bi jih pa jaz nabral in plačal. (Se pripogne h košari, odgrne prt z nje in dviguje z roko različno blago.) Poglej, kako lepi predpasniki, rute, nogavice, molitvene knjižice in druge take lepotije so tukaj! Minka, ali bi rada imela kaj takega?

Minka: Kaj mi pomaga želeti, ker se mi želje ne spolnijo!

Jožko (pokrije košaro in stopi moško pred Minko): Minka, kaj misliš, ali bi ne mogel stopiti zdaj-le v našo hišo dober bogat človek in reči nama: »Izbirajta, kakor vama drago, jaz bom vse plačal!« Ali bi ne bilo to lepo?

Minka (se žalostno nasmehne): Seveda bi bilo lepo! Toda kaj takega se le zapiše in lahko bere, v resnici se pa ne more zgoditi.

Jožko: Zakaj ne?

Minka: Ker tisti, ki imajo dosti denarja, navadno nikdar ne poskusijo hudega in zaradi tega tudi nimajo sočutja z reveži.

Jožko: Ali so revni ljudje bolj usmiljeni?

Minka: Bolj so, ker vedo, kaj je pomanjkanje, kaj je hudo. Toda ti pa spet ne morejo pomagati drugim; saj še zase nimajo denarja.

Jožko: Čuj, Minka, meni se je sanjalo, da so se naš oče hudo zadolžili zaradi tvoje bolezni. Prišli so trdosrčni upniki in so nam hoteli odgnati kravico iz hleva.

Minka: Kdaj se ti je sanjalo?

Jožko: Sinoči ali predsinočnjem. Čisto sem že pozabil na tiste sanje, zdaj sem se spet spomnil nanje.

Minka: Pa nam niso vzeli kravice?

Jožko: Ne, niso je vzeli, ker je niso smeli! Kar nenadoma je stopil v našo hišo sam Kristus. Poplačal je terjalcem očetove dolgove, nato jih je pa s hudim pogledom spodil iz hiše.

Minka: Kako ste pa spoznali, da je bil tisti dobi človek Kristus?

Jožko: Oče so mu prinesli kruha, sira in kar so imeli dobrega v hiši. Tujec je vzel samo kruh v roke in ga je blagoslovil. Ali kakor hitro je to storil, že se je posvetilo po vsi sobi; kruh, ki ga je bil položil nazaj na mizo, je začel rasti in se lomiti na vse strani, iz njegovih razpok so se usipali zgolj rumeni cekini.

Minka: To je bil pa že Kristus! Kaj ste pa storili, ko ste ga spoznali?

Jožko: Vsi smo takoj popadali pred njega na kolena, da bi se mu zahvalili. Oče so zavpili: »Moj Bog, moj Gospod, kako in kdaj sem si zaslužil to veliko milost!« V tistem trenutku je pa že zginil in na mizi se je svetil le še kup cekinov!

Minka: Kaj ste pa potem storili s tistim zlatim kupom?

Jožko: Ne vem, ker sem se ravno takrat zbudil. Pa takoj sem spet zaspal in medtem pozabil na sanje.

Minka: Ali še veš, kakšen je bil Kristus?

Jožko: Dobro vem. Zavit je bil v dolg popotni plašč in imel je gosto rjavo brado. Takoj bi ga spoznal, če bi ga kje srečal.

Minka: Oh, to so bile le sanje, lepe sanje! Kristus zdaj ne hodi več okoli po svetu kot nekdanj, ko je še živel na zemlji in hodil po svoji domači deželi od kraja do kraja in povsod dobrote skazoval, kakor se bere v katekizmu.

Jožko: Še hodi, Minka, še hodi! Saj so nam gospod katehet zadnjič pripovedovali v šoli, da se še vedno lahko prikaže tu in tam med nami, toda zdaj le v osebi in podobi kakega dobrega človeka.

Minka: To bi bilo že mogoče.

Jožko: No, vidiš!

Minka: Zakaj pa naj bi prišel ravno k nam?

Jožko: Zakaj pa ravno k nam ne? Ali nismo vsi dobri, pravični in potrebni?

Minka: To je res, a k nam vseeno ne bo prišel.

Jožko: Pa vsaj upajva, da pride!

Minka: No, pa upajva!

(Pritrkavanje zvonov spet zadoni iz zvonika.)

Jožko: Maša je minila! Stopiva k oknu, da vidiva, kako veselo vro ljudje iz cerkve!

Oba (stopita k oknu in gledata na cesto. Minka se nasloni z roko na Jožkovo ramo.)

Minka: Glej, naša mati že gredo!

Jožko: Pa Bregantova Anica gre z njimi. Pismo nese v roki. Gotovo gre k nam v vas, zaradi tebe.

Minka: Morda res.

Oba (se obrneta proti vratom in čakata).

Deveti prizor.

Kakor prej ter Lenka in Anica.

Lenka, Anica (vstopita. Anica ima v roki molitveno knjižico in pismo. Lenka pa molek in žepni robec.)

Anica: Dobro jutro, Minka! Mati so mi povedali, da si že bolj zdrava, pa sem prišla malo pogledat k tebi.

Minka (ji gre naproti in ji poda roko): Lepa hvala, da se še spomniš name, draga Anica! Bog te sprejmi!

Lenka (se ustavi sredi sobe): Minka, ali ti ne bo škodovalo, ker si danes že tako zgodaj vstala?

Minka: Ne, mati! Dobro mi stori, če se nekoliko gibljem.

Lenka: Pa le glej! (Vtakne robec v žep, obesi molek na žebelj in sede na klop pri mizi.)

Anica: Glej, Hribarjeva Tončka mi je pisala! (Pokaže pismo.)

Minka: Kaj ti piše?

Anica: Da se ima prav dobro na počitnicah pri teti, da pa vendar komaj čaka na začetek šolskega pouka, ker pojde za naprej v Ljubljano in bo tam nadaljevala učenje.

Minka: Ti tudi pojdeš v Ljubljano, ali ne?

Anica: Seveda pojdem, Minka, pojdi še ti! Tončka tebe in vse vaše prav lepo pozdravlja in pravi, naj bi še vaši dali tebe v ljubljansko šolo.

Minka: Saj bi rada šla.

Anica (stopi k Lenki in jo prime za roko): Mati, kajne, da bo smela iti tudi Minka v Ljubljano? Jaz prosim zanjo.

Lenka (se bridko nasmehne in položi roko na Aničino ramo): Hm, ljubica moja, to pa pri naš ni mogoče! Pri nas nismo tako premožni kakor pri vas in pri Hribarjevih. Glej, prodati smo morali telico, da smo mogli plačati Minkinega zdravnika in račun za zdravila. Zdaj imamo le še kravico v hlevu.

Anica (otožna): Škoda! Vedno smo bile vse tri skupaj in v šoli smo bile povsod prve. Kako lepo bi bilo, če bi bile še v Ljubljani skupaj!

Lenka (skomizne z ramami): Hm, kaj se hoče! Kar ni mogoče, pa ni mogoče!

Anica: Zdaj pa grem. Brez zamere, mati!

Lenka: Zakaj bi zamerila! Prav veseli me, da si prišla. Le še kaj pridi k Minki, da ji ne bo tako dolg čas, ko še ne sme iz hiše!

Anica (stopi k Minki in ji poda roko): Z Bogom, Minka! Skoraj se pozdravi!

Minka (žalostna, iskreno stisne Aničino roko): Z Bogom, Anica! Ne pozabi me!

Anica: Ne bom, Minka! Obiskala te bom še večkrat, preden odidem v Ljubljano. (Odide.)

(Konec prihodnjich.)

